

ราชาคุย

พระอาจารย์สงบ มนฺสฺสนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหารธรรม วันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : เรื่อง “ไม่มีคำถาม”

นมัสการหลวงพ่อก จากการศึกษาที่ลูกเคยไปวัดหาหลวงพ่อกแล้ว ๒ ครั้ง ทำให้เกิดศรัทธาและอยากไปอีก แต่ไม่มีโอกาสเลยเจ้าคะ แต่ลูกก็ได้เข้ามาฟังเทศน์ในเว็บไซค์อยู่บ่อยครั้ง จนทำให้มีความรู้สึกที่ฟังแล้วได้ใจความเข้าใจง่าย ทำให้ใครบางคนที่ไม่เคยฟังเทศน์ ไม่เคยเข้าวัด ต้องแอบมาฟังทุกๆ วัน

ตอนนี้ลูกกำลังท้อง เลยอยากให้ลูกในท้องมีความซึ่มซับเข้าไปในใจของเขา เมื่อเขาเกิดมา เขาจะได้เป็นคนดี เลี้ยงง่าย ไม่ยึดติดกับกรรมในชาติก่อนที่เขาจะมาแจ้งเกิดเจ้าคะ ถึงแม้ว่าลูกจะไม่มีโอกาสได้ไปกราบหลวงพ่อก แต่ลูกก็ได้ไปวัดข้างบ้าน และถ้ามีโอกาสก็กลับไปวัดหลวงปู่ลี

ตอบ : อันนี้มันเป็นวาสนาของเขา วาสนาของเขาคือว่า เขาเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เขายังเกิดมาแล้วเขายังมีที่พึ่งพาอาศัย ถ้าไม่มีที่พึ่งพาอาศัยนะ เราเกิดเป็นมนุษย์เหมือนกัน เกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมามีหน้าที่การงานเหมือนกัน แต่ไม่มีที่พึ่งอาศัย เวลามันทุกข์ร้อนขึ้นมา มันทุกข์ร้อนในหัวใจมาก เพราะอะไร เพราะหัวใจมันจะมีธรรมะเป็นที่พึ่ง

ดูสิ เวลาเราบอกว่าศาสนาเป็นที่พึ่งๆ แต่เราก็เห็นศาสนาเอาวัดเอาเบรียบ ศาสนาเห็นแต่ผลประโยชน์ เราเข้าไปแล้วเราก็มีแต่ความทุกข์ความยาก

แต่ถ้าศาสนานะ ศาสนาที่ครูบาอาจารย์ที่ท่านเป็นพระที่ตินะ ท่านไม่เห็นแก่วัดถูกรอก วัดถุนั้นมันเป็นปัจจัยเครื่องอาศัย พอเครื่องอาศัย พระเราไม่สะสม เข้ามา บิณฑบาตมาแล้วได้

อาหารมาดำรงชีพพอแล้ว สิ่งที่เป็นยารักษาโรคต่างๆ มันเหลือเฟือ แล้วความเจ็บไข้ได้ป่วยมัน
ธรรมดา ร่างกายมันชราคร่ำคร่าเป็นเรื่องธรรมดา

ถ้าเป็นพระที่คืนะ ชีวิตของท่าน เราเห็นว่าท่านดำรงชีวิต เราสะท้อนใจแล้วว่าชีวิตนี้
มนุษย์อยู่ได้แล้วแหละ แต่ของเรา เราปากกัดตีนถีบ เราก็อยากจะเอาแต่ความสมความ
ปรารถนาของเรา มันก็มีความบีบคั้นในหัวใจ นั่นเป็นกิเลส แต่ถ้ามันมีคุณธรรม แค่เห็นพระเห็น
เจ้ามันก็เป็นความสุขแล้ว มันเป็นความสุขว่า ชีวิตนี้ถ้าเราทำอย่างนั้นก็ทำได้ แต่ในเมื่อเราเป็น
ฆราวาสไง เขาบอกเคยมากกราบหลวงพ่อกับ ๒ ครั้ง เคยมากกราบ ๒ ครั้ง แล้วก็ไม่มีโอกาสไปอีก
เลย มันโกลใจ ฉะนั้น ถ้าไม่มีโอกาส เขาก็เลยไปฟังในเว็บไซด์เอา

ถ้าไปฟังในเว็บไซด์เอา มันเป็นเรื่องตรงนี้ ที่เวลาเราพูดไปๆ เพราะเหตุนี้ไง เวลา
หลวงตาท่านพูดถึงหลวงปู่มัน ท่านบอกว่าท่านเสียดายมาก สมัยหลวงปู่มันยังไม่มีเทป ยังไม่มี
เทป ไม่มีสิ่งใดไง เวลาท่านเทศน์ ใครจดจารึกไว้ได้ ใครฟังไว้ได้ก็ทำตามๆ กันมา

ท่านบอกท่านเสียดายมากในชีวิตของหลวงปู่มัน จนหลวงปู่มันท่านนิพพานไปแล้ว งาน
เผาศพหลวงปู่มันครั้งแรกมันถึงมีเทปมา เทปสมัยโบราณนะ เครื่องหนึ่ง ใ้อโฮ! อย่างกับรถสิบ
ล้อนั่นนะ ท่านบอกว่ามาในงานศพของหลวงปู่มัน ท่านเคยเห็นครั้งแรกเลย ใ้อเทปเครื่องใหญ่ๆ
เมื่อก่อน ใ้อที่หมุนๆ ใหญ่ๆ นั่นนะ นั่นนะครั้งแรกมา ท่านบอกท่านเสียดายมาก เสียดายมากกว่า
มันไม่มีเครื่องอัดเทปไว้ ถ้ามีอัดเทปไว้จะเป็นประโยชน์ นั่นสมัยโบราณ เทคโนโลยียังไม่เจริญ

แต่สมัยนี้มันเจริญแล้วไง พอมันเจริญแล้ว เราอยู่กับครูบาอาจารย์ ครูบาอาจารย์ท่าน
อัดเทปไว้ๆ เราก็อัดของเรา อัดของเราเพราะว่าเราคิดว่าเราพูดธรรมะ ธรรมะนี้มันเป็นประโยชน์
บ้าง ถ้าใครเห็นว่ามันไม่เป็นประโยชน์ นั่นก็เรื่องของเขา

ถ้ามันเป็นประโยชน์บ้าง มันก็เลยเข้าไปในเว็บไซด์ เขาบอกว่าเขาเคยมาหาหลวงพ่อกับ ๒
ครั้ง แล้วไม่ได้ไปอีกเลย ฉะนั้น พอไม่มีโอกาสแล้วเขาเลยเข้าไปฟังในเว็บไซด์ พอฟังไปแล้ว ฟัง
แล้วมันเข้าใจดีขึ้น ฟังแล้วมีความเข้าใจง่าย มีความรู้สึกที่ดี ถ้าใครบางคนที่ไม่เคยฟังก็แอบ ถ้า
ไม่เคยไปวัดไปวานะ ก็ต้องแอบไปฟังทุกวันๆ ไปฟัง ไปฟัง เห็นไหม

เวลาหลวงตาท่านบอกท่านเทศน์ใส่เทปไว้ เวลาพระที่เอาไปฟัง เวลาพระที่ชี้เกี้ยว พระ
ฟังด้วยความไม่เคารพ ท่านเอ็ด ท่านเอ็ดบอกว่าไม่เคารพในธรรม ไม่เคารพในธรรม ธรรมะคือ

สัจธรรม ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า กราบธรรมๆ กราบธรรมคือสัจจะความจริงอันนั้น แล้วเวลาเราฟังด้วยความไม่เคารพ เราฟังด้วยความไม่เคารพ มันไม่เคารพคือมันไม่ตั้งใจ คือมันฟังเข้าหูซ้ายทะลุหูขวา ฟังพอเป็นพิธี ฟังเป็นเพื่อนอะไรอย่างนี้

หลวงตาท่านเข้มงวด ท่านบอกว่า การฟังธรรมด้วยความไม่เคารพมันจะไม่ได้ประโยชน์ ถ้าฟังโดยเคารพ เราคิดว่าฟังโดยเคารพ ในสถานที่ ที่ไหนที่เราเคารพ สถานที่ที่ผู้ทรงศีล เราเคารพบูชาของเรา เราไม่ส่งเสียงอึกที่กรีกโครม มันไม่สร้างเวรสร้างกรรมไป

แต่ถ้ามันไปสร้างเวรสร้างกรรม “เราทำเป็นสิทธิเสรีภาพ อ้าว! ก็นักพรตนักปฏิบัติก็ปฏิบัติไปสิ เสียงก็คือเสียง ไม่เกี่ยวกันนะ” แต่เราไปทำให้ท่านรำคาญ ไปทำให้ท่านปฏิบัติได้ยาก เราได้เวรได้กรรม หาบแต่เวรแต่กรรมไปโดยไม่รู้สึกรู้สีกตัวเลย แต่คิดโดยว่าเป็นสิทธิเสรีภาพของตน

แต่ถ้าคนเขามีคุณธรรมของเขา ด้วยความเคารพ เคารพในธรรม เคารพในสถานที่ เคารพในที่อยู่ของเขา นี้ด้วยความเคารพไป ดูสิ ในสภา “ท่านประธานที่เคารพ” มันเถียงกันทั้งวันเลย มันบอกมันเคารพ “ท่านประธานที่เคารพ” แต่ของเรา เราเคารพของเราจริงๆ เพราะมันเป็นที่ยอมรับ ผู้ที่ยอมรับเขาอยู่ด้วยความเคารพ เห็นไหม

เพราะเหตุนี้เราถึงได้เทศน์ไว้ คิดว่ามันจะเป็นประโยชน์อยู่บ้าง พอเป็นประโยชน์อยู่บ้าง เข้ามาในเว็บไซต์ แล้วคนเขาแอบฟัง มีคนเขาเขียนปัญหาถามมาถามเยอะ บอกว่า “หลวงพ่อดีหลงเข้ามา” คือหลงเข้ามาในเว็บไซต์ของเรา

บอกว่า “หลวงพ่อดีหลงเข้ามา” แต่พอหลงเข้ามาแล้วไปเห็นที่เราเทศน์ไว้ ตกใจ มันเยอะมาก บอกว่า ตอนนี้อยู่หลงเข้ามา แล้วกำลังจะไปไล่ฟังของเก่า เขาบอกว่าเขาไปไล่ฟังของเก่าๆ ใจ

พอเขาเจอของใหม่ปั๊บ เขาก็ฟังจากเราก่อน พอฟังแล้ว เอ้! หลวงพ่อดีมีเหตุมีผล มีเหตุมันมาจากไหน เขาก็ไล่ไปฟังดู ฟังของเก่าๆ เขาบอกว่าเขาไปเก็บของเก่าก่อน เก็บของเก่าเสร็จแล้วมันก็เลยเอาของเก่าๆ มาถามเรา “หลวงพ่อดี นี่มันคืออะไร” มันก็ไปเอาเทศน์เรานั้นแหละ แล้วกลับมาถามเราอีก มันจะไปเก็บของเก่า แล้วก็เอาของเก่ามาถามคนตอบ

นี่พูดถึงว่า คนฟังถ้ามันได้ประโยชน์มันจะได้ประโยชน์อย่างนี้ ฉะนั้น สิ่งที่ว่าได้ประโยชน์ สิ่งที่เป็นประโยชน์มันก็เป็นประโยชน์ ทำเพื่อประโยชน์ไง ถ้าทำเพื่อประโยชน์นะ เราฟังเทศน์ของเรา เข้าไปในเว็บไซต์ไปฟังเพื่อมีครูมีอาจารย์เป็นที่พึ่ง ฉะนั้น เขาบอกว่าตอนนี้เขาท้อง ท้อง ๒ เดือน ก็อยากจะให้ลูกซึ่มซึบ

ถ้าลูกซึ่มซึบ มันก็เหมือนความคิดที่ดี ความคิดที่ดีทางโลก เห็นไหม เวลาเราตั้งท้อง ใครตั้งท้องแล้วเขาจะทำอารมณ์ให้อารมณ์เราดีงาม ให้อยู่กับความร่มเย็นเป็นสุขเพื่อส่งกระแสถึงลูกในท้อง นี่เขาก็คิดดีของเขา ตอนนี้ท้อง อยากให้ลูกได้ซึ่มซึบเข้าไปให้ถึงใจเขา เวลาเขาเกิดมาแล้วเขาจะได้เป็นคนขี้เลี้ยงง่าย เขาจะเป็นคนไม่ยึดติดในกรรม

กรณีนี้เป็นความคิดที่ดี แต่มันก็มีนะ ดูสิ อชาติศัตรู เวลาเกิดมา ท้องพระโรง อาวุธแหววาวหมดเลย เขาก็เลยพามาดู พามาดู นี่เขาจะฆ่าพ่อ แต่ด้วยความรักของพระเจ้าพิมพิสาร ถ้าจะฆ่าพ่อ เขาก็จะเลี้ยงดูให้ดี จะเอาสิ่งแวดล้อมที่ดีเพื่อจะไม่ให้เขาฆ่าพ่อ ก็ตั้งชื่อด้วยนะ อชาติศัตรู อชาติศัตรูคือไม่เป็นศัตรูกับใคร เป็นคนดี เป็นคนดี คนดีงามหมด เลี้ยงดูอย่างดีเลย

เขาก็เป็นเด็กดีจริงๆ นะ แต่เวรกรรมก็คือเวรกรรมนะ ถึงเวลาขึ้นมา พระเทวทัตอยากจะปกครองสงฆ์ ไปขอองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ไม่ให้ ก็คิดว่าเราจะหาพวกพ้องอย่างไรดีเพื่อจะตั้งตนเป็นใหญ่ขึ้นมา มองไปแล้วก็เห็นอชาติศัตรูเป็นวัยรุ่น เป็นราชกุมารกำลังเพิ่งเติบโตขึ้นมา เป็นคนที่ฉลาด ก็ไปยุแยงตะแคงรัว เป่าหูทุกวัน เป่าหูจนอชาติศัตรูก็ตั้งคัล้อยตาม บอกว่าให้ยึดอำนาจ

“ยึดทำไม เดี่ยวพ่อก็ให้”

“สมมุติว่าถ้าเอ็งตายก่อนพ่อละ เอ็งก็อด”

พูดอย่างนี้ อชาติศัตรูคลอนแคลนเลย สุดท้ายก็ยึดอำนาจ ยึดอำนาจ จะฆ่าพ่อ คนมันฝังใจมาก็ยังไม่ทำ เขาพ่อไปขังไว้ กรีดเท้าไม่ให้เดินจงกรม ไม่ให้อาหาร คือจะฆ่า ใจหนึ่งมันก็ยังฆ่าไม่ลง จะฆ่าพ่อ นี่ไง ที่ว่าอชาติศัตรู

นี่พูดถึงว่า ลูกของเรา เขาก็อยากให้เป็นคนดี อยากทำให้เป็นสิ่งที่ดี มันเป็นความปรารถนาที่ดีทั้งนั้นนะ กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน กรรมดีกรรมชั่วไง แต่ถ้ากรรมดีขึ้นมา

มันก็เป็นความดีของเรา เรามีความปรารถนาดี เรามีความรู้สึที่ดี จะให้ลูกเป็นคนดี เราทำดีของเรา ทำของเรา ทำดีของเราถึงที่สุดนะ

ฉะนั้น เราทำของเราแล้ว เขาบอกว่าในโอกาสปัจจุบันนี้เขาบอกว่าไม่ได้ไปกราบหลวงพ่อก็ไปวัดข้างบ้าน

สาธุ ที่ไหนก็ได้ ที่ไหนก็ได้ที่ความร่มเย็นเป็นสุข ที่ไหนก็ได้ที่เวลาเขาพูดสิ่งใดแล้ว เราฟังแล้วมันขัดหูขัดใจของเรา ถ้าเราอาศัยสถานที่นั้นเพื่อรักษาคุณแลหัวใจของเรา สถานที่เรื่องหนึ่ง สัจธรรมเป็นอีกเรื่องหนึ่ง กิเลสในหัวใจเราเป็นเรื่องหนึ่ง ถ้าเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เรามีคุณธรรมเป็นอีกเรื่องหนึ่ง นี่มันซับซ้อนในใจเรา เราก็ต้องแสวงหา ต้องขวนขวาย อย่าดูตาย เราจะเป็นคนดี เราต้องขวนขวายถึงจะเป็นคนดีได้ไง ความดีเราต้องมีการกระทำขึ้นมา มันไม่ลอยมาจากฟ้าหรอก เราทำดีของเรา

พอทำดีขึ้นมา ถ้าจิตใจเราดีจริง เราแยกได้เองว่าอะไรจริงอะไรไม่จริง ถ้าสิ่งที่ไม่จริงก็วางไว้ เพราะวุฒิภาวะของเขาเท่านั้น เขารู้ได้แค่นี้ เขาก็พูดได้แค่นี้ จิตใจของเราที่สูงส่งกว่า เราทำแล้วเราดีขึ้นมาแล้วเราแยกแยะได้ว่าอะไรผิดอะไรถูก เราเอาแต่คุณงามความดีของเราขึ้นไป

เขาบอกไปวัดข้างบ้าน ที่ไหนมันใกล้ ไปที่นั่น

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกเลย เวลาเขาถามว่า “ควรทำบุญที่ไหน”

“ควรทำบุญที่เธอพอใจ”

คือพอใจมันสะดวก มันสะดวก มันมีโอกาส รีบทำๆ ชะ แต่ถ้าจะเอาความจริง เออ! เอาความจริงมันต้องเนือนาบุญแล้ว เนือนาบุญ ถ้ามันเนือนาที่ดี เมล็ดพันธุ์พืชลงไปแล้วมันจะงอกงาม ถ้าเนือนาที่ไม่ดีก็อีกเรื่องหนึ่ง

แต่ถ้าเธอควรจะทำบุญที่ไหน ควรทำที่เธอพอใจ ถ้าทำที่เธอไม่พอใจ กิเลสมันขัดแย้ง พอกิเลสมันขัดแย้งนะ ที่นั่นก็ไม่ดี ที่นี้ก็ไม่ได้ ไม่ต้องทำอะไรเลย อยู่เฉยๆ ดีที่สุด ฉะนั้น ทำที่เธอพอใจ

นี่ก็เหมือนกัน ไกลบ้านเรา ที่ไหนมันเป็นประโยชน์กับเรา เอาเลย ทำเลย เราทำของเรา เราดูแลของเรา แล้วเราคัดแยกของเราเพื่อประโยชน์กับเรา นี่เพื่อประโยชน์กับเรานะ

นี่พูดถึงว่า เขาบอกว่าไม่มีคำถามเลย เราก็ไม่มีคำตอบเหมือนกัน เราไม่มีคำตอบเลยนะ แต่อันนี้จะเป็นคำตอบ

ถาม : เรื่อง “ปัญญาอบรมสมาธิ”

ผมขอลอกบทความนี้ ซึ่งบอกว่าเป็นของหลวงตามหาบัว ญาณสัมปันโน ดังนี้ คนบางประเภทไม่ค่อยมีสิ่งแวดล้อมเป็นภาระกดดวงใจมาก เพียงใช้คำบริกรรมภาวนาพุทโธ ธัมโม สังโฆ เป็นต้น บทใดบทหนึ่งเข้าเท่านั้น ใจก็ได้รับความสงบเยือกเย็นเป็นสมาธิลงได้ กลายเป็นต้นทุนหนุนปัญญาให้ก้าวหน้าต่อไปได้อย่างสบาย นี่เรียกว่าสมาธิอบรมปัญญา

แต่คนบางประเภทมีสิ่งแวดล้อมเป็นภาระกดดวงใจมาก และเป็นนิสัยชอบคิดอะไรมาก อย่างนี้จะอบรมด้วยคำบริกรรมอย่างที่กล่าวมาแล้วนั้น ไม่สามารถที่จะหยั่งจิตให้ลงสู่ความสงบเป็นสมาธิได้ ต้องใช้ปัญญาไตร่ตรองเหตุผล ตัดต้นเหตุแห่งความฟุ้งซ่านด้วยปัญญา เมื่อปัญญาได้หว่านล้อมในสิ่งที่จิตติดข้องนั้นได้อย่างหนาแน่นแล้ว จิตจะมีความรู้เหนือปัญญาไปไม่ได้ และจะหยั่งลงสู่ความสงบเป็นสมาธิได้ ฉะนั้น คนประเภทนี้จะต้องฝึกฝนจิตให้เป็นสมาธิด้วยปัญญา ที่เรียกว่าปัญญาอบรมสมาธิ

ตามชื่อหัวข้อเรื่องนี้ที่ให้ไว้แล้วในเบื้องต้น เมื่อสมาธิเกิดขึ้นด้วยอำนาจปัญญา อันดับต่อไป สมาธิก็กลายเป็นต้นทุนหนุนปัญญาให้มีกำลังก้าวหน้า สุดท้ายก็ลงรอยเดียวกันกับหลักเดิมที่ว่าสมาธิอบรมปัญญา...หลวงตามหาบัว ญาณสัมปันโน

หลวงพ่อบ : นี่เขาเอาหนังสือหลวงตามายันก่อนว่าปัญญาอบรมสมาธิเป็นอย่างนี้ แล้วก็ไม่มีคำถาม

ถาม : ๑. เมื่อทำความสงบโดยเพ่งอารมณ์เดียวไม่ได้ ก็ใช้บทธรรมหรือข้อธรรมที่จำได้ หรือที่เคยได้สนทนามาตริภหรือทบทวนโดยคิดเอวากำลังอธิบายให้เพื่อนผู้ไม่รู้รับฟัง ถูกต้องหรือไม่ ทำเช่นนี้กลายเป็นฟังธรรม (ส่งออก) หรือไม่ เพราะสามารถตริภได้เป็นเวลานานๆ และ

ยังตริภคิต่อได้ทั้งวัน ผมพยายามแก้โดยตำหนิตัวเองว่ากิเลสหลอก แต่ในเวลาตริภคินั้นก็มี
ปีติและมีความสุขน้อยๆ ตลอดครับ ขอวิธีปฏิบัติ

๒. อาการฟุ้งธรรมกับธัมมวิจยะแตกต่างกันอย่างไร

๓. การที่เราแก้งตัวเอง เช่น ไม่ไปทำพินที่ชำรุดเพื่อจะได้คุมการกินอาหาร ไม่ดูข่าวที่
ทำให้จิตหมอง เป็นการแก้งกิเลสตามที่หลวงพอสอน จะทำได้แค่ไหนครับ

๔. มีความรู้สึกอยากจะคุยเรื่องธรรมะ คุยได้เป็นวันๆ ผมจะพยายามตำหนิตัวเองว่ายัง
โง่งอยู่ แต่เวลาเจอกิเลสตัวนี้ คุมไม่อยู่ อยากอวด ขอวิธีแก้ไข

๕. บทความข้างต้นของหลวงตา ขออธิบายคำว่า “ปัญญา” ขอบคุณครับ

ตอบ : อันนี้คือปัญญาอบรมสมาธิ แล้วเวลาไปเอาหนังสือปัญญาอบรมสมาธิมาเขียน
ให้เราอ่าน ภูก็อ่านแล้ว ปัญญาอบรมสมาธิของหลวงตา อ่านจนเป็นร้อยๆ รอบแล้ว จนหนังสือ
จะผุแล้ว อ่านตลอด อ่านบททวนธรรมะของหลวงตา อ่านบททวนธรรมะของครูบาอาจารย์
หนังสือเราอ่านอยู่ตลอดเวลา

ฉะนั้น เหตุที่หลวงตาท่านพูด ใ้ที่เขียนมานี้เราจำได้หมดแหละ แล้วมันมีเหตุมีผลด้วย
เพียงแต่ว่ามันมีข้อเท็จจริงหรือไม่มีข้อเท็จจริงด้วย แต่ถ้าคนที่มีความเห็นผิดนะ เวลาจะเขียน
เขียนบิดเบือนนะ บิดเบือนเอาแต่ตามใจตัว เขียนเริ่มต้นก็เป็นธรรมะหลวงตา แล้วมันก็
บิดเบือนเอาความเห็นมันใส่เข้าไป แล้วก็อ้างว่าเป็นของหลวงตาเอะอะ

ฉะนั้น เวลาหลวงตาท่านพูดของท่านโดยหลักเกณฑ์ สมาธิอบรมปัญญา ปัญญาอบรม
สมาธิ พูดอย่างนี้พูดเหมือนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัม
พุทธเจ้าวางการทำมาสงบ ๔๐ วิถีการ คำว่า “๔๐ วิถีการ” เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัม
พุทธเจ้าอนาคตังสญาณ ท่านรู้ถึงการเวียนว่ายตายเกิดของจิต จิตเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ
มันมีมหาศาล

คุณสิ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากับเทวทัต เวลาเทวทัต เวลาอาฆาตมาดร้าย
ว่าจะจองเวรจองกรรมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาทุกภพทุกชาติ ตั้งแต่เอาทรายกำมือ

เดียวแล้วอธิษฐานเลยว่าจะจงเวรจงกรรมทุกภพทุกชาติ แล้วก็เวียนว่ายตายเกิดมาเป็นคู่บารมีกันมาตลอดกับเทวทัต

นี่พูดถึงว่า ที่อนาคตตั้งสัญญาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่าเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมันมีมากมายขนาดนั้น แล้วจิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ สาวกสาวกะ ใ้ที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมันมีจริตนิสัยมาขนาดไหน แล้วจะบอกว่าให้มาพุทโธอย่างเดียวแล้วมันจะเป็นสมาธิได้ทั้งหมด ใ้คนนี้ให้รั้มโธอย่างเดียว ใ้คนนี้ให้มรณานุสติอย่างเดียว...มันเป็นไปไม่ได้ มันเป็นไปไม่ได้เพราะจริตนิสัยของคนมันไม่เหมือนกัน ความรู้สึกของคนมันแตกต่างกัน

ที่นี้ความรู้สึกของคนมันแตกต่างกัน แต่เวลาจะประพฤติปฏิบัติ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดถึง ศีล สมาธิ ปัญญา ศีลคือความปกติของใจ คือคนที่ปัญญาชน เห็นใหม่ ปุถุชน กัลยาณปุถุชน คนที่เป็นกัลยาณปุถุชน ยกขึ้นสู่ไสยาปัตติมรรค ยกขึ้นสู่วิปัสสนา แล้วคนที่จะทำใจพร้อมจากปุถุชนคนหนามาเป็นกัลยาณชนจะทำอย่างไร ถึงได้บอกการทำ ความสงบถึง ๔๐ วิธีการนี่บอกการทำ ความสงบ ๔๐ วิธีการ

แต่มันก็มีพระบางสำนักบอกว่า “ไม่ต้องทำสมาธิ สมาธิไม่สำคัญ สมาธิไม่มีความจำเป็น ใช้ปัญญาไปเลยใจ แม้แต่ไปเทศน์บัญญัติก็ไม่ได้สอนสมาธิ เทศน์ธัมมจักขุ ไปเลย”

แต่ไม่ได้บอกว่าบัญญัติคืออุปัฏฐากขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอยู่ ๖ ปีนะ ไม่ได้ทำสมาธิเนาะ ไม่ได้ปฏิบัติอะไรเลยเนาะ ไม่ได้ทำอะไรเลย ๖ ปี ไม่ได้ทำอะไรเลย

คนเวลาคิดเห็นแก่ตัวมันพูดเอาสี่ข้างเข้าตูข้างๆ คูๆ ของมันไป มันไม่รู้ถึงหัวใจเป็นอย่างไร ถ้ามันรู้ถึงหัวใจ คนเราคนมันหยาบ คนมันไม่เอาไหน มันทำอะไรมันทำแต่ผิดพลาดไปทั้งนั้นนะ แต่คนที่เป็นคนดีนะ ทำอะไรมันก็ตั้งใจทำดีของมันทั้งนั้นนะ

จิตใจที่มันไม่เคยทำสมาธิได้ จิตใจที่มันเป็นปุถุชนคนหนา อะไรกระทบไม่ได้เลย เดินเหยียบเงามัน มันก็อาฆาต มันจะไปทำร้ายเขา มองหน้ามัน มันก็จะฆ่าเขา ไปไหนคนเข้าใจผิด มันก็จะไปทำร้ายเขา เพราะจิตใจมันหนา

สมาธิอบรมปัญญา เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านวางกรรมฐาน ๔๐
วิธีการ หลวงปู่มั่นท่านก็สอนของท่านให้แต่เฉพาะเจาะจง เฉพาะให้ตรงกับจิต

เวลาหลวงตาท่านมา ท่านเห็นว่าปัญญาชน เพราะหลวงตา ตอน ๑๔ ตุลาคม ท่าน
เขียนเรื่องอันชนกชนนี เขาบอกว่าพ่อแม่ไม่มีบุญมีคุณ หลวงตาท่านเขียนอันชนกชนนีเพราะ
เหตุ ๑๔ ตุลาคม เพราะว่าเขาบอก ในสังคมนิยมเขาบอกว่ามันเป็นหน้าที่ มันไม่มีบุญมีคุณ

ท่านเขียนอย่างนั้นนะ ท่านเขียนอย่างนั้น ท่านทำอย่างนั้นนะ อันชนกชนนีของหลวงตา
ไปเปิดดูได้ นั้นนะท่านเขียนที่ว่าศาสนาเป็นยาเสพติด เมื่อก่อนที่มันมีปัญหามา ท่านจะเชิดชู
ศาสนา

ฉะนั้น เวลาเรื่องปัญญาอบรมสมาธิ ท่านด้วยปัญญาของท่าน ท่านถึงทำไว้เพื่อเป็น
หลักเกณฑ์ให้นักปฏิบัติมันมีทางเข้าหลายๆ ทางไง ฉะนั้น สิ่งที่ท่านพูดท่านทำมันถูกต้องทั้งนั้น
นะ มันถูกต้องสำหรับคนที่ทำเป็นไง แต่มันจะผิดสำหรับคนที่ไม่เป็นนี้แหละ มันจะผิดก็ต่อพวก
เรานี่ ใ้พวกอยากทำนี่ แต่ทำไม่ได้นี่ แล้วมันก็ไปขโมยของเขามาไง อ่านของเขามาแล้วก็รู้ๆ
ใ้พวกนี้เอาตัวไม่รอด ใ้พวกเก่งๆ ทำไม่เป็นสักคน แต่ครูบาอาจารย์ท่านวางเป็นทฤษฎี วาง
เป็นแนวทางให้เราทำไป

ฉะนั้น สิ่งที่หลวงตาท่านพูด ท่านทำ ท่านเขียน ถูกต้อง เพียงแต่เราทำไม่ถึง เราทำไม่ได้
เราก็ถึง แล้วพอทำไม่ได้มันก็ข้างๆ คูๆ อ่างหลวงตาอยู่เรื่อย อ่างหนังสืออยู่เรื่อย อ่างนู่นอ่างนี่
แต่ตัวเองทำไม่ได้ผลนะ ทำไม่ได้ ถ้ามันทำได้ มันไม่ต้องอ่างใคร อ่างประสบการณ์นี้แหละ ต้อง
อย่างนี้ๆ แล้วทำไม่ถึงเป็นอย่างนี้ละ ก็ทำอย่างนี้ ภูทำได้ ทำไม่ละ เออ! มันต้องอย่างนี้มันถึง
จะเป็นปัจเจกตั้ง มันถึงเป็นความจริง อันนี้พูดถึงปัญญาอบรมสมาธิ

แต่เนี่ยเป็นที่คำถาม คำถามว่า “๑. เมื่อทำความสงบโดยเพ่งอารมณ์อย่างเดียวไม่ได้ก็ใช้
บทธรรม แล้วข้อธรรมที่จำได้หรือที่ได้เคยสนทนา หรือตรึก หรือทบทวนโดยคิดเอาว่ากำลัง
อธิบายธรรมะให้ผู้ที่ไม่รู้เรื่องฟัง ถูกต้องหรือไม่ ถ้าทำเช่นนี้จะเป็นการฟังธรรมส่งออกหรือไม่
เพราะสามารถตรึกในธรรม เวลานานไปมันจะตรึกในธรรม”

เวลาพูดอย่างนี้มันเหมือนกับคนที่ภาวนาไม่เป็นเลย ถ้าคนภาวนาเป็นนะ คนภาวนา
เป็นแล้วทำได้ผลนะ ทำได้ผล เวลามันคิด เวลาปัญญามันคิด ถ้าสติมันตามทัน มันหยุด แค่มัน

ไอ้โฮ! เขาใช้ปัญญาอบรมสมาธิ ปัญญารู้เท่าความคิด ปัญญาในพระพุทธศาสนา คือ ปัญญาครอบรู้ในกองสังขาร สังขารคือความคิด ความปรุง ความแต่ง แล้วปัญญาครอบรู้เท่าทัน ความคิด ความปรุง ความแต่ง

ไอ้เนื้ออธิบายให้ผู้ไม่รู้ฟัง ไอ้โฮ! ตายเลย ถ้าอธิบายให้ผู้ไม่รู้ฟัง มันก็มีทางออกใจ คือกิเลส มันหาช่องออกใจ มันก็อธิบายได้เป็นคั่งเป็นแคว เพราะไอ้นั้นมันยังไม่รู้ แล้วมันอธิบายชาตินี้มัน ก็ไม่รู้ เพราะไอ้คนที่ไม่รู้มันอยู่ไหนละ แล้วไอ้คนที่ไม่รู้มันจะมาสารภาพกับมันว่ากูรู้แล้วใหม่

ไอ้เนื้อมันขี้ขาง ไอ้ที่อธิบายให้ผู้ไม่รู้ฟังคือขี้ขาง ขี้ขางที่กิเลสมันหลอก มันจะหลอกให้ เราฟังไปทั้งวัน แล้วฟังไปได้ทั้งชาติ เพราะไอ้คนที่ไม่รู้มันอยู่ไหนละ มันเป็นขี้ขางที่เลื่อนลอย ขี้ขางลมๆ แล้งๆ ขี้ขางที่ไม่มีตัวตน แล้วเมื่อไหร่มันจะรู้ตัวละ เมื่อไหร่มันจะรู้ตัว มันเป็น ขี้ขางของกิเลสใจ ถ้ามันมีสติ ความเพียรชอบ ถ้าความเพียรชอบมันก็พร้อม

เขาบอกว่า เวลาปัญญาอบรมสมาธิของผมตรีกได้เป็นนานๆ ตรีกได้ทั้งวันเลย ผม พยายามแก้ด้วยการตำหนิตัวเองว่ากิเลสหลอก เออ! กิเลสหลอกนะ ถึงเวลาให้ตรีกในธรรม แต่ มันก็มีปีตินะ มีความสุขน้อยๆ

มันมีตลอดแหละ มันมีความคิดต่างๆ มันก็มี แต่ตั้งสติไว้ ตั้งสติไว้ ถ้ามันเท่าทันมันจบ หมด ถ้ามันจบหมดนั่นคือปัญญาอบรมสมาธิ ถ้ามันจบไม่หมดนะ มันก็เป็นการฟังชานนะ

นี่มาข้อ ๒. “อาการฟังธรรมกับธัมมวิจยะต่างกันอย่างไร”

อาการฟังธรรมก็เหมือนคนบ้านี้ เห็นคนบ้าอยู่ศรีรัญญาใหม่ พระอรหันต์ทั้งนั้นเลย โรงพยาบาลศรีรัญญาณะ พระอรหันต์เต็มโรงพยาบาลเลย มึงบ้า ไอ้คนบ้าก็ว่ามึงแหละบ้า ไอ้ คนบ้าก็บอกมึงแหละบ้า พระอรหันต์ทั้งนั้นนะ นี่ฟังในธรรม ฟังในธรรมก็ศรีรัญญาใจ

แต่ถ้าเป็นธัมมวิจยะ ธัมมวิจยะมีสติ พอมีสติ ทำความสงบของใจ ใจสงบแล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนา นั่นคือธัมมวิจยะ สัมโพชฌงค์ใจ ธรรมวิจยะใจ วิจยะในกาย ในเวทนา ในจิต ในธรรมใจ แตกต่างกันคนละฟากฟ้า

ฟังในธรรม ฟังมันก็กิเลสแล้ว การฟังในธรรมมันก็ส่งออกหมดนะ แต่ธัมมวิจยะมัน จะต้องมีสติ ถ้ามีสติแล้ว เวลาที่มีสติแล้วเรากำหนดพุทโธ เราใช้ปัญญาอบรมสมาธิ มันก็เป็น

สมณะ ถ้าสมณะ จิตมันสงบเข้ามาแล้ว จิตสงบแล้ว จิตเห็นอาการของจิต จิตเป็นสัมมาสมาธิ จิตเป็นตัวตนของเรา จิตนี้เป็นปฏิสนธิจิต ปฏิสนธิจิตคือเวียนว่ายตายเกิด จิตนี้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ จิตนี้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ จิตสงบเข้ามา จิตเป็นสัมมาสมาธิ จิตเป็นสัมมาสมาธิ ตัวสัมมาสมาธิยกขึ้นสู่วิปัสสนา วิปัสสนาในจิตนั้นนะ

เวลาวิปัสสนาในจิต พิจารณาแล้วมันสำรอกมันคายของมันออก ถ้าการสำรอกคายออก ปฏิสนธิจิตมันสำรอกคายอวิชชาออกไป ถ้าจิตยังไม่สงบ มันฟังในธรรมๆ ฟังในธรรมเป็นความคิด ความคิดไม่ใช่จิต ความคิดเกิดจากจิต ความคิด ที่ว่าสอนผู้ไม่รู้ๆ ไม่รู้นี้เป็นข้ออ้าง ข้ออ้างที่ไม่มีตัวตน ความคิดเกิดดับๆ ความคิดมันเลื่อนลอย มันไม่มีที่มาที่ไป แต่ไม่เคยรู้ที่มาที่ไปของมัน ไม่เคยเห็นที่มาที่ไปของมัน มันก็เลยไม่รู้ว่ามันมาจากไหน มันก็ว่าเป็นความคิดเป็นตัวตนของเรา ทุกอย่างเป็นตัวตนของเราเป็นความคิด ถ้าความคิดอย่างนี้ นี่ฟังชาน ฟังชานเป็นสามัญสำนึกของมนุษย์

แต่เราใช้ปัญญาอบรมสมาธิหรือว่าใช้กำหนดพุทโธ จิตสงบเข้ามา มันสงบจากความคิดเข้ามา สงบจากความคิดมาเข้าสู่จิต เข้าสู่จิตคือเข้าสู่ตัวเนื้อของจิต เนื้อของจิตก็ปฏิสนธิจิต ปฏิสนธิจิตก็สัมมาสมาธิ ถ้าสัมมาสมาธิยกขึ้นสู่วิปัสสนา มันก็เป็นธัมมวิจยะ ธัมมวิจยะก็สัมโพชฌงค์ สัมโพชฌงค์ก็กลับมาชำระล้างกิเลส นี่วิธีการมันมีของมันนะ มันถูกต้องดีงามเพราะมันต้องมีสติ มีสมาธิ มีปัญญา

แต่ไอ้ฟังในธรรมนี่โรงพยาบาลศรีธัญญา โรงพยาบาลศรีธัญญา ไอ้โฮ! พระอรหันต์เต็มเลย มิ่งนะบ้า ไอ้นั่นก็ว่ามิ่งแหละบ้า เห็นหมอมามันนี่เลย มิ่งแหละบ้า มันว่ามันเป็นพระอรหันต์นั้นนะฟังในธรรม มันต่างกันอย่างไร ก็ต่างกันอย่างนี้ ถ้ามันต่างกันอย่างนี้ ต่างกันอย่างนี้ เพราะอะไร เพราะว่าเราไม่ได้ทำของเรา

ภาษาเรานะ เราจะบอกว่าวุฒิกาวะมันอ่อนด้อย ถ้าวุฒิกาวะอ่อนด้อย เพียงแต่ที่เราสำคัญตุนว่าเรามีสติมีปัญญาไง แต่ถ้าเรามีวุฒิกาวะ เรามีสติแล้วเราสังเกต เราสังเกตอาการของใจ สังเกตเวลามันฟังชาน สังเกตเวลามันปล่อยวาง ถ้ามันปล่อยวางมันมีเหตุผลอย่างไรถึงปล่อยวาง ถ้ามันฟังชาน ฟังชานเพราะอารมณ์กับเราเป็นอันเดียวกันมันถึงได้ฟังชานขนาดนั้น ถ้าฟังชานขนาดนั้นมันถึงส่งออกไปขนาดนั้น แต่ถ้าเรามีสติปัญญา ความฟังชานมันหยุดหมด ถ้ามันหยุดหมด มีสติมีปัญญา ให้สังเกตอย่างนี้ แล้วสังเกตแล้วหมั่นฝึกหัด มันจะพัฒนาขึ้นมา แล้วมันจะดีขึ้น

คำว่า “ดีขึ้น” เห็นไหม ปุถุชนคนหนา ใครมองหน้าก็ไม่ได้ เขาไม่มองหน้าก็จะวิ่งไปหาเรื่องกับเขา แต่ถ้าเรามีสติปัญญา มั่งบ้ำแล้วเนี่ย ถ้ามั่งบ้ำขนาดนี้ โลกนี้เดือดร้อน แต่ถ้ามีสติปัญญาขึ้นมานะ มันหายบ้ำ มันหายบ้ำว่า เขาไม่ได้มีอะไรกับเราเลย เราบ้ำอยู่คนเดียว นี่กัลยาณปุถุชน ไม่ใช่คนหนา ไม่ใช่ที่ว่าเที่ยวจะหาเรื่องกับใครทั้งสิ้น ไม่ใช่เที่ยวจะไปคุยไม้ไ้ฮวดใครทั้งสิ้น มันพยายามจะหาตัวตนของเรา นี่กัลยาณปุถุชน แล้วถ้ายกขึ้นวิปัสสนานะ ไปนะเดี่ยวเกิดภาวนามยปัญญาขึ้นมามันจะชัดเจนขึ้นมา

นี่มันเป็นวุฒิกาวะ มันเป็นอำนาจวาสนาของจิตที่มันมีกำลังมากน้อยแค่ไหน ไม่ใช่ว่าไอ้ไฮ! อ่างธรรมะของพระพุทธเจ้า อ่างธรรมะครูบาอาจารย์แล้วก็ปากเปียกปากแฉะ... โรงพยาบาลศรีรัตนานะ

“๓. การที่เราแก้งตัวเอง เช่น ไม่ไปทำฟันที่ชำรุดเพื่อจะคุมการกินอาหาร ไม่ดูข่าวที่ให้มันจิตหมอง เป็นการแก้งกิเลสตามที่หลวงพ่อสอน”

อืม! เราก็คิดว่าเราไม่ได้สอนอย่างนั้นนะ ฎว่าฎไม่ได้สอน เอ็งว่ากุสอน กุสอนตรงไหนวะ ไอ้การแก้งกิเลส ไม่ต้องไปแก้งมันหรอก เอาจริงๆ ก็ได้ กิเลสนะ กิเลส ไม่ต้องไปแก้งมัน สับหัวมันเลย ถ้ารู้ว่ามันเป็นกิเลสไ้

ไอ้อย่างที่เรารู้ต เราจำขี้ปากหลวงตามา หลวงตาท่านบอกเลย บอกว่า การฝืนตนก็เท่ากับฝืนกิเลส อยากไปก็ไป อยากกินก็ไม่กิน ไอ้เนี่ยเป็นการฝืนกิเลส เพราะกิเลสมันอยู่กับเรา แต่เรายังหากิเลสไม่เจอ มันอยากได้อะไร เราก็ไม่ยอมทำ มันอยากกิน เราก็ไม่กิน มันอยากเที่ยว เราก็ไม่เที่ยว มันอยากใช้สตางค์ เราไม่ใช้ อยากทำบุญ อยากทำ เออ! อย่างนี้เป็นการฝืน เขาเรียกว่าฝืนกิเลส ไม่ใช่ไปแก้งกิเลส กิเลสยังแก้งมัน เดี่ยวมันตีกลับขึ้นมาละยุ่งเลย

ฉะนั้นที่บอกว่าเขาไม่ไปทำฟันเพราะว่ามันจะได้ควบคุมการกินอาหาร

ไม่ไปทำฟัน เดี่ยวฟันมันก็ผุ พอไปหาหมอ หมอมันถามเลย “ทำไมมาตอนนี้”

“ก็แก้งมันไ้ ก็แก้งฟันนะ ไม่มา”

กรณีอย่างนี้มันเป็นที่หลวงปู่มัน หลวงปู่มันเจ็บไข้ได้ป่วย ท่านไม่ยอมเข้าโรงพยาบาล หลวงปู่หล้าท่านเห็นหลวงปู่มันทำอย่างนั้น ท่านก็ทำของท่านบ้าง หลวงปู่แหวนเห็นครูบา

อาจารย์ท่านเข้มแข็ง หลวงปู่แหวนท่านป่วยใช้ ท่านไม่ไปโรงพยาบาลเลย จนในหลวงจะต้องไปตั้งห้องปลอดเชื้อ ไปผ่าหัวเข่าหลวงปู่แหวนที่วัดดอยแม่ปิง เพราะว่าด้วยความเคารพของในหลวงไง

เวลาเห็นครูบาอาจารย์ท่านทำด้วยสัจจะ ใ้พวกเราลูกศิษย์ลูกหา ก็อยากมีร่อง มีรอย อยากทำตามแบบครูบาอาจารย์ให้เป็นผู้เข้มแข็ง เป็นผู้ที่ไม่ท้อแท้ เป็นผู้ที่ไม่เห็นแก่กิเลส ไม่ยอมจำนนกับมัน จะฝืนมันตลอด

หลวงปู่หล้าท่านเป็นแค่ไข้เลือด แคไปโรงพยาบาล เย็บแค่นั้นก็หาย ท่านไม่ยอมไป ไปบิดบาศกลับมาก ไข้เลือดมันลงไปทีอัฐตะ ท่านต้องไปนอนที่ต้นไม้แล้วยกเท้าขึ้นให้ไส้มันไหลกลับเข้าไปในช่องท้องแล้วเดินกลับวัด ท่านทำอยู่อย่างนี้ แต่พวกนายแพทย์เขาเห็นแล้วมันของเล็กน้อยมากเนาะ ไข้เลือดนี้ไปแคเย็บก็หาย เย็บไม่ให้ไส้มันไหลลงมา แต่ท่านไม่ยอมหลวงปู่หล้าเนาะ

ครูบาอาจารย์ของเราเวลาท่านเข้มแข็ง ท่านเห็นครูบาอาจารย์เป็นแบบอย่างก็อยากสนอง อยากทดแทนคุณ อยากทำตาม เวลาทำตาม ครูบาอาจารย์ที่ดีๆ นะ หลวงปู่หล้า หลวงปู่แหวน หลวงปู่แหวน เข่าท่านเสียหาย ต้องมาโรงพยาบาล ท่านก็ไม่ยอมมา จนในหลวงต้องไปสร้างห้องปลอดเชื้อที่ดอยแม่ปิงเพื่อไปผ่าตัดให้หนหนึ่ง นี่ครูบาอาจารย์ที่ดีไง ถ้าทำอย่างนี้มันต้องคิดไง

ไ้นี้บอกว่าจะแก้งกิเลส ฟันขำรูดก็ไม่ไปทำฟันเพื่อควบคุมการกินอาหาร

กินไม่ได้เนะ เข้าไป เดี่ยวท้องผูกด้วย เพราะมันไม่ได้เคี้ยว นี่เวลามันคิด มันคิดแปลกนะ อ้าว! ฟันขำรูด เราก้ไปซ่อมไปแซมมัน เวลากินเราก้ **ปฏิสังขา โยฯ** พระฉันพอดำรงชีวิต อดนอนผ่อนอาหารด้วยสติด้วยปัญญาของเรา เราทำของเรา

ไ้นี้เย็บปากเลยสิ ไปหาหมอแล้วเย็บปากเลย จะไม่ต้องกินอาหาร แก้งกิเลสไป เย็บปากติดกันเลย ขำวก็ไม่ต้องกิน ให้ทางเส้นเลือด มันตรงขำมนะ ไ้การที่เรามีสติปัญญาดูแลเป็นการฝืนกิเลส การฝืนกิเลส ต่อสู้กับกิเลส ไ้ว่าเป็นการแก้งกิเลส มันคิดไปเอง เอาไปเองหมดไป นี่ข้อ ๓. นะ

“๔. มีความรู้สึกอยากจะคุยเรื่องธรรมะ คุยได้เป็นวันๆ ผมจะพยายามตำหนิตัวเองว่ายัง
โง่งอยู่ แต่เวลาเจอกิเลสตัวนี้ คุยไม่อยู่”

ไฉน ครูบาอาจารย์ท่านก็ไม่ให้คุย แม้แต่นักปฏิบัติด้วยกันนะ ถ้าไม่จำเป็น ท่านไม่ให้คุย
เรื่องอย่างนั้น ท่านให้เก็บไว้ในใจ เวลาจะพูดให้พูดกับครูบาอาจารย์ เพราะครูบาอาจารย์ท่าน
จะคอยแก้

แต่เวลาในวงกรรมฐานรู้ว่าใครภาวนาแล้วมีสมาธิ มีปัญญา มันอยากฟัง อยากฟังคือ
อยากหาแนวทาง เวลาพระกรรมฐานเราหิวมาก หิว ตาไว ใครขยับหน่อยเดียวมันรู้ว่าไฉนนี้เป็น
พระอรหันต์ รีบๆ ไปถามปัญหาเลย แต่ท่านก็ไม่ค่อยคุย ถ้าคนที่เป็นไม่ค่อยคุย

ไฉนที่ไฉนๆ นั้นหมาบ้าทั้งนั้นนะ ไฉนที่ไฉนๆ หมาเห่าใบตองแห้ง ลมพัดมา เห่าใหญ่เลย
โง่งๆ อันนั้นมันพระอรหันต์ ไฉนพวกหมาเห่าใบตองแห้งนะ แต่ของจริงเขาไม่เห่าหอน ลมพัด
อย่างไรก็ไม่เห่า นี่ก็เหมือนกัน ครูบาอาจารย์ วงกรรมฐานเป็นอย่างนี้

แล้วเดี๋ยวนี้มันเป็นหมาเห่าหมด ใบไม้ไม่ต้องพัดหอน มันจะไปเห่าในบ้านเขาเลย

ไฉนนี้พูดถึงถ้ากรรมฐานจริงนะ เพราะอะไรรู้ใหม่ เพราะหลวงตาท่านบอกว่า เวลาเขาไป
ถามหลวงตาว่าตอบปัญหาธรรมะนี้ตอบ ๑๐๐ เปอร์เซนต์ใหม่

ท่านบอกไม่หอน ตอบ ๒๕ เปอร์เซนต์เท่านั้นนะ เพราะโลกเขารู้ได้แค่นี้ แล้วอีก ๗๕
เปอร์เซนต์ท่านไม่ได้พูดถึง ถ้าจะพูดถึง เวลาท่านพูด ท่านเดินไปเดินมา นิวเคลียร์อยู่ในยาม
นิวเคลียร์นิวตรอนอยู่ในยามไม่เคยใช้เลย เพราะมันไม่มีใครอยากใช้ ไม่มีใครอยากได้ มันไม่
รู้จัก ท่านไม่ได้พูดหอน ของจริงๆ พูดออกมา เขารู้กับเราไม่ได้หอน คนที่จะรู้ได้ โสดาบันต้อง
โสดาบันด้วยกัน สกิทาคามีต้องสกิทาคามีด้วยกัน อนาคามีต้องอนาคามีด้วยกัน อรหันต์ต้อง
อรหันต์ด้วยกัน

ไฉนนี้มันปลุกชนทั้งนั้น กิเลสท่วมหัว เห่าทั้งวันเลยนะ “อรหันต์ๆ” หันอะไรของมึง มันบ้า
คนจริงๆ เขาเป็นอย่างนี้ ครูบาอาจารย์ที่ท่านเป็นจริงนะ ถ้าท่านจะพูด จะพูดกับครูบาอาจารย์
ถ้าครูบาอาจารย์พูดไปเห่าไรก็รู้

แล้วครูบาอาจารย์เวลาพูด พูดจริงๆ นะ หลวงตาท่านบอกพูดคำเดียวรู้ ของจริง ๆ กลับไม่ต้องพูดมาก พูดคำเดียวนั้นนะ ผ่านอย่างนี้ ๆ ๆ จบเลย ขณะจิตเป็นอย่างนี้ ๆ จบ ของจริงพูดคำสองคำจบนะ

ไอ้พูดน้ำท่วมทุ่ง พูดทั้งวันทั้งคืนนะหมาบ้า หมาบ้า หมาเห่าไบตองแห่ง แล้วเวลาพูดไปแล้วมันเป็นโทษ มันเป็นโทษนะ พูดเสร็จแล้วมันกลับไปบ้านแล้ว เอ้! พูดไปวันหนึ่งมันเชื่อภูก็คำวะ มันจับผิดภูก็ล้านคำวะ วิตกกังวลนะ นิวรรณธรรมทำให้ภาวนายากแล้ว ทุกอย่างมันเป็นโทษหมด มันไม่เป็นคุณเลย แต่ถ้าเราเก็บของเราไว้มันจะเป็นคุณ

นี่อย่างนี้รู้ ในวงกรรมฐานเขาจะรู้ ไอ้พวกหมาบ้ามันเห่าทั้งวัน ถ้าเป็นความจริงแล้วเขาไม่เห่า เขาเก็บของเขาไว้ในใจ แล้วเวลาจะใช้ขึ้นมา มีครูบาอาจารย์ ท่านถามเลย แล้วครูบาอาจารย์ตอบคำเดียวเลย อย่างนี้ผิด อย่างนี้ถูก ควรทำอย่างนี้ ๆ จบ แล้วทำต่อไป แล้วมีก็ไปหาครูบาอาจารย์ ก็รายงานผล ๆ ท่านชี้ทางต่อเนืองไป ๆ นี่เป็นการสั่งสอนของกรรมฐานเรา ครูบาอาจารย์ท่านสั่งสอนกันมาแบบนี้ ไม่ใช่ว่าพูดธรรมะเป็นวัน ๆ

แม้แต่เทพ เวลาครูบาอาจารย์เทศน์เป็นกัณฑ์ละชั่วโมง เปิดฟังสักสองสามรอบมันจำได้ทั้งม้วนแล้ว ไอ้ที่พูดเป็นวัน ๆ เลยนะ ไอ้โฮ! ธรรมะมันไหล ธรรมะมันพรั่งพรั่ง มีแต่ธรรมะทั้งนั้นเลย ไม่รู้ว่าอะไรของมัน ไอ้ที่พูดถึงว่าไม่สมควรนะ ข้อ ๔. จบแล้ว

“๕. จากบทความข้างต้นของหลวงตา ขอคำอธิบายคำว่าปัญญา”

ปัญญามันมีสุตมยปัญญา จินตมยปัญญา ภาวนามยปัญญา ปัญญาของเด็ก ๆ เด็ก ๆ ถ้ามันมีการศึกษา มีความเข้าใจ นั่นก็ปัญญาของเด็ก ก็จบแล้ว ปัญญาของเรานะ ทำมาหากิน ไซ้ใหม่ ปัญญาการใคร่ครวญวิจัยว่าควรทำตลาดอย่างไร ๆ มันก็เป็นปัญญาประกอบสัมมาอาชีวะ แล้วถ้าเป็นปัญญารู้เท่าตัวเองก็เป็นปัญญาทำให้เราสงบ ปัญญาให้เกิดสัมมาสมาธิ นี่คือนิยามของสมาธิ แล้วถ้ามันพุทโธ ถ้าเป็นสมถะแล้ว จิตสงบแล้วเราถึงยกขึ้นสู่วิปัสสนา นี่โสดาปัตติมรรค

โสดาปัตติมรรค ปัญญาของชั้นโสดาบัน ปัญญาของชั้นสกิทาคามี ปัญญาของชั้นอนาคามี ปัญญาของชั้นอรหัตต์นะ แล้วปัญญาของพระอรหัตต์ที่สิ้นสุดกิเลสไปแล้วนั่นอีกเรื่องหนึ่งเลย ปัญญาของชั้นอรหัตต์ เพราะอะไร

เพราะมันมีวิชา อวิชา เวลาอรหัตตมรรค ฉะนั้น ปัญญาของพระอรหันต์ ปัญญา
ใคร่ครวญในวิชา ในความไม่รู้ของจิตนั้น แล้วสํารอกกายออก เวลาทำลายภวาสวะ ทำลาย
ภพแล้วสิ้นกิเลสไป มรรค ๔ ผล ๔ บุคคล ๔ คู่ นิพพาน ๑ พ้นจากอรหัตตมรรค อรหัตตผลไป
ปัญญาอย่างนั้น นี่ปัญญาวิมุตติสุข ปัญญาเหนือโลก

**ปัญญาของครูบาอาจารย์เราเป็นปัญญาเหนือโลก เหนือโลกเหนือสงสาร แล้ว
อยู่ในธรรมชาติอันนั้น เป็นครูบาอาจารย์ของเรา เป็นเจตีย์ธรรมของพวกเขา พวกเขา
เคารพบูชาครูบาอาจารย์อย่างนั้น**

ฉะนั้น สิ่งที่ถามมาๆ ย้อนกลับไป ถามไปถามมา คุยไปคุยมา มันก็เลยกลายเป็นราคา
คุย ราคาคูย ราคาซื้อไม้ ไม่มีเนื้อหาสาระ ถ้ามีเนื้อหาสาระมันจะเป็นความจริง ไม่ใช่ราคาคุย
เอวัง